

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 195/2024-23

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a zo sudcov Ladislava Dudítša a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátkou Mgr. Dominikou Bočkovou, PhD., Leškova 3/A, Bratislava, proti uzneseniu Okresného súdu Bardejov č. k. SK-3C/46/2020-287 z 21. júna 2023 a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka označená v záhlaví tohto rozhodnutia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 16. októbra 2023 domáhala vyslovenia porušenia svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 47 ods. 3 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a zákazu diskriminácie podľa čl. 14 dohovoru uznesením Okresného súdu Bardejov (ďalej aj „okresný súd“) namietaným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľka navrhuje zrušiť napadnuté rozhodnutie, vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a priznať jej primerané finančné zadostučinenie vo výške 10 000 eur a náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľka bola ako žalovaná stranou v konaní o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva prebiehajúcim na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 3C/46/2020, následne na okresnom súde pod sp. zn. SK-3C/46/2020, v ktorom sa žalobkyňa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalobkyňa“), domáhala prikázania jej spoluvlastníckeho podielu vo veľkosti 1/3 k nehnuteľnostiam do výlučného vlastníctva sťažovateľky za finančnú náhradu vo výške 6 900 eur v prospech žalobkyne a okrem toho aj náhrady trov konania a právneho zastúpenia.

3. Predmetom podielového spoluvlastníctva boli nehnuteľnosti, a to: rodinný dom so súpisným číslom [REDACTED]

[REDACTED] (ďalej len „nehnuteľnosti“).

4. Vo veci bolo vydané uznesenie okresného súdu č. k. SK-3C/46/2020-287 z 21. júna 2023, ktorým okresný súd schválil zmier, na základe ktorého bolo zrušené podielové spoluvlastníctvo žalobkyne a sťažovateľky k nehnuteľnostiam a ich výlučným vlastníkom sa stala žalobkyňa bez povinnosti vyplatiť sťažovateľke náhradu za jej spoluvlastnícky podiel. Napadnuté rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 17. augusta 2023.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Podstatou argumentácie sťažovateľky je skutočnosť, že podľa jej názoru je napadnuté rozhodnutie okresného súdu arbitrárne a nepreskúmateľné.

6. Obrana sťažovateľky v predmetnom konaní spočívala v tom, že nehnuteľnosti sa nachádzajú v stave a lokalite, v ktorej o nehnuteľnosti obdobného typu nie je záujem na realitnom trhu, pričom poukazovala na to, že predmetný spor je účelovým konaním, ktorým chce žalobkyňa od sťažovateľky vymôcť peniaze za jej spoluvlastnícky podiel, keďže o nehnuteľnosti nebol a nie je záujem na realitnom trhu, pričom ani jedna spoluvlastníčka predmetné nehnuteľnosti neužíva, o čom svedčí aj stav daných nehnuteľností.

7. Rovnako sťažovateľka poukazovala na to, že konanie o zrušenie podielového spoluvlastníctva neslúži ako supľujúci inštitút, ktorý môžu využívať podieloví spoluvlastníci na vyplatenie svojho spoluvlastníckeho podielu od ostatných spoluvlastníkov, pretože ak by toto bolo pravdou, väčšinoví podieloví spoluvlastníci by sa následne mohli pretekať, kto skôr podá žalobu na súde, aby mu ostatní podieloví spoluvlastníci vyplatili jeho podiel a ešte k tomu aj museli nahradiť trovy konania.

8. Sťažovateľka počas konania poukazovala na to, že žaloba bola podaná predčasne (17. decembra 2020), keďže ponuka na predaj spoluvlastníckeho podielu bola vyhotovená 20. októbra 2020, t. j. nebola dodržaná 2-mesačná lehota na prijatie ponuky, t. j. žalobkyňa nespĺnila podmienky uvedené v § 140 a § 141 Občianskeho zákonníka, a to uplatnenie predkupného práva, ako aj na to, že žaloba je zjavne nedôvodná, keďže v nej absentuje základné uvedenie dôvodov, prečo sa žalobkyňa domáha zrušenia a vyporiadania spoluvlastníctva súdom a čo vlastne žalobkyňa pod pojmom „*neperspektívne*“ a „*nefunkčné*“ spoluvlastníctvo chce preukázať.

9. Bývalý Okresný súd Svidník na pojednávaní konanom 16. mája 2023 však už uvedené argumenty neakceptoval a rovno pristúpil k údajne zmierlivému vyriešeniu sporu, ktoré 16. mája 2023 trvalo približne do 2 hodín, počas ktorého sťažovateľka (v tom čase právne nezastúpená) žiadala súd o odročenie pojednávania a poskytnutie primeranej lehoty na vyjadrenie k záverom z tohto pojednávania, ako aj prehodnotenie ďalšieho postupu, čomu však súd nechcel vyhovieť (resp. vyhovel tak, že sťažovateľke poskytol prestávku na poradu v rozsahu 10 minút počas pojednávania) a chcel na prvom pojednávaní rozhodnúť tak, že zaviazal sťažovateľku

na vyplatenie peňažnej náhrady vo výške 6 900 eur v prospech žalobkyne vrátane náhrady trov konania (ako vyplýva aj zo zvukového záznamu zo 16. mája 2023).

10. Sťažovateľka dodáva, že je zjavne arbitrárne a nespravodlivé, že súd už pred otvorením samotného pojednávania považoval vzhľadom na osobitný druh súdneho sporu na prvom pojednávaní 16. mája 2023 za dostatočne preukázané, že žalobkyni náhradu trov konania prizná, pričom na samotnú výšku náhrady trov konania upozorňoval aj sťažovateľku tak, že pokračovaním v tomto konaní sa jej výška náhrady trov konania bude len zvyšovať.

11. Následne súd odročil pojednávanie konané 16. mája 2023, avšak až po tom, ako o odročenie požiadala aj samotná žalobkyňa na účely mimosúdneho urovnania (ktoré spočívalo v jedinej ponuke, či sťažovateľka zaplatí žalobkyni náhradu za jej spoluvlastnícky podiel vrátane trov konania), pričom ďalší termín pojednávania nariadil na 21. jún 2023 a do tohto termínu zaviazal sťažovateľku (v tom čase právne nezastúpenú) na vyhotovenie a predloženie znaleckého posudku.

12. Dňa 15. júna 2023 požiadal právny zástupca sťažovateľky o odročenie termínu pojednávania z dôvodu riadnej prípravy na pojednávanie, ako aj o posunutie začiatku pojednávania (pojednávanie bolo nariadené na čas 9.00 h), keďže právny zástupca bude cestovať z Bratislavy do Svidníka, pričom dostaviť sa na túto hodinu je značne komplikované, a preto požiadal o posunutie termínu, ako aj času začatia pojednávania. Tejto žiadosti okresný súd 16. júna 2023 však nevyhovel.

13. Dňa 16. júna 2023 zaslal právny zástupca sťažovateľky do elektronickej schránky súdu, ako aj prostredníctvom e-mailu do podateľne okresného súdu a na email právneho zástupcu žalobkyne svoje vyjadrenie vrátane vyhotoveného geometrického plánu.

14. Následne na pojednávaní konanom 21. júna 2023 okresný súd vytkol sťažovateľke, že súd sa s predmetným vyjadrením oboznámil až 19. júna 2023, a rovnako okresný súd sťažovateľke vytkol, že súdu geometrický plán na rozdelenie nehnuteľností nestačí, ako aj to, že sťažovateľka nedala vyhotoviť znalecký posudok.

15. Súdu pritom muselo byť objektívne zrejmé, že od posledného pojednávania (16. mája 2023) do nasledujúceho pojednávania konaného 21. júna 2023 bolo objektívne nemožné zabezpečiť aj znalecký posudok týkajúci sa predpokladov rozdelenia nehnuteľností, keďže samotnému znaleckému posudku predchádza vyhotovenie geometrického plánu. Rovnako bolo objektívne nemožné pre právneho zástupcu sťažovateľky oboznámiť sa s celým spisovým materiálom za také krátke časové obdobie. Hoci právny zástupca sťažovateľky vynaložil všetko úsilie, aby si do nasledujúceho pojednávania naštudoval celý spisový materiál a zadovážil vyhotovenie geometrického plánu a znaleckého posudku, k 15. júnu 2023 zistil, že to objektívne nebude možné, preto v daný deň prvýkrát požiadal súd o odročenie pojednávania, čomu však okresný súd formalisticky nevyhovel.

16. Dňa 1. marca 2023 bol zo strany súdu kontaktovaný právny zástupca žalobkyne, čo sa týka nariadeného termínu pojednávania na 18. apríl 2023, ktorý právnenému zástupcovi žalobkyne z dôvodu odcestovania nevyhovoval, a súd jeho žiadosti o zmenu termínu vyhovel a nariadil pojednávanie na 16. máj 2023, pričom aj tento postup zo strany súdu sťažovateľka považuje za porušenie svojich práv.

17. V predmetnom konaní nebol od podania žaloby v januári 2021 až do mája 2022 zaplatený súdny poplatok v správnej výške, pričom sama sťažovateľka na to poukázala vo svojom vyjadrení z 26. februára 2021, pričom ani následne zo strany žalobkyne súdny poplatok nebol doplatený.

18. V už uvedenej situácii však súd nepostupoval tak prísne formalisticky ako proti sťažovateľke, ktorej nechcel poskytnúť primeranú lehotu na prekonzultovanie záverov z pojednávania zo 16. mája 2023 a prehodnotenie ďalšieho postupu alebo 15. júna 2023, keď súd nevyhovel žiadosti jej právneho zástupcu o odročenie pojednávania, keďže ním uvedené dôvody formalisticky vyhodnotil ako nie dôležité, v tomto prípade však súd žalobkyňu 20. apríla 2022 osobitne vyzval na doplatenie súdneho poplatku v lehote ďalších 10 dní, t. j. súd nepristúpil rovno k zastaveniu konania z dôvodu neuhradenia súdneho poplatku v správnej výške.

19. Rovnako sťažovateľka zastáva názor, že v tomto konaní nebola zachovaná rovnosť strán konania a rovnosť zbraní aj v tom prípade, keď sťažovateľke súd na pojednávaní vyčítal, že bola pasívna počas tohto konania a že až po záveroch z pojednávania (16. mája 2023) chcela dať vyhotoviť znalecký posudok, pričom na jej pasivitu súd pri rozhodovaní o trovách konania prihliadne (ako to vyplýva zo zvukového záznamu z 21. júna 2023).

20. Sťažovateľka k tomu poukázala na to, že v konaní postupovala podľa pokynov súdu, pričom sa riadne a včas aktívne vyjadrovala na výzvy súdu a rovnako sa zúčastnila aj nariadeného pojednávania. Sťažovateľka poukázala na to, že prvé pojednávanie sa konalo až 16. mája 2023 z dôvodu oneskorene zaplateného súdneho poplatku, ako aj z dôvodu žiadosti o odročenie pojednávania nariadeného na 18. apríl 2023 zo strany právneho zástupcu žalobkyne, nie z dôvodov na strane sťažovateľky.

21. Odporuje logike, aby sťažovateľka ako žalovaná mala zabezpečovať dôkazné prostriedky do konania v čase, keď neboli splnené ani základné procesné podmienky na riadne pokračovanie v konaní (t. j. zaplatený súdny poplatok v správnej výške), pričom vo svojich vyjadreniach predostrela dôvody, na základe ktorých zastávala názor, že nie sú splnené ani hmotnoprávne podmienky na vedenie konania, t. j. predčasnosť žaloby, nedodržanie 2-mesačnej lehoty na prijatie ponuky, ako aj podmienený petit, ktorý je v zmysle rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít neprípustný (t. j. strana v konaní nemôže v žalobnom návrhu žiadať všetky zákonné možnosti a takýmto spôsobom si zabezpečiť úspech vo veci, v prípade, ak by opak bol pravdou, išlo by o zjavné zneužitie práva), avšak ako bolo už uvedené, všetky sťažovateľkou uvedené pripomienky súd odignoroval a náležite sa nimi nezaoberal.

22. Sťažovateľka prikladá ako prílohu zvukovú nahrávku z pojednávania zo 16. mája 2023 a nahrávku z pojednávania z 21. júna 2023, a to najmä z toho dôvodu, že zápisnice nezodpovedajú skutočnému priebehu samotných pojednávaní, najmä zápisnica z 21. júna 2023 vo svojom závere, keďže záver pojednávania súd priamo na pojednávaní ani neprotokoloval tak, ako to vyplýva aj zo samotnej nahrávky z 21. júna 2023 v čase 1.28 h. Pritom dodáva, že obe zápisnice sú vyhotovené skôr v jej neprospech, a nie tak, aby výstižne a skutočne zadokumentovali priebeh samotných pojednávaní.

23. Sťažovateľka zastáva názor, že úlohou súdu je okrem iného posúdiť vec zo všetkých do úvahy prichádzajúcich hľadísk a urobiť všetko pre spravodlivé riešenie veci, a to napríklad aj za použitia korektívu dobrých mravov.

24. V uvedenom kontexte sa podľa názoru sťažovateľky súd nevysporiadal s vecou zo všetkých do úvahy prichádzajúcich hľadísk a rezignoval na hľadanie spravodlivého riešenia veci. Podľa názoru sťažovateľky bolo potrebné vyriešiť tieto otázky: a) či žalobkyňa mala naozaj záujem na tom, aby súd zrušil predmetné podielové spoluvlastníctvo, alebo len na tom, aby súd zaviazal sťažovateľku na úhradu peňažnej náhrady za spoluvlastnícky podiel žalobkyne spolu s trovami konania z dôvodu absencie reálneho záujemcu (kupujúceho) o predmetné nehnuteľnosti; b) či vôbec žaloba podaná zo strany žalobkyne nebola len zneužitím práva, či je v súlade s dobrými mravmi, či bez právneho dôvodu nezasahovala do práv a oprávnených záujmov sťažovateľky; c) či schválený zmier zo strany okresného súdu a najmä súdom navrhnutý, nie je v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi a v rozpore s princípom právnej istoty a či z hľadiska komplexného posúdenia súdny zmier okresného súdu predstavuje spravodlivé riešenie veci.

25. Sťažovateľka dodáva, že posúdenie aspektu právnej istoty a spravodlivosti úplne absentovalo počas toho, ako súd údajne zmierlivo viedol strany sporu k tomu, aby uzavreli zmier.

26. Konaním o zrušenie podielového spoluvlastníctva nemá dôjsť v dôsledku zjavne nespravodlivého a nedôstojného konania zo strany súdu k zásahu do práva sťažovateľky neprimerane ovplyvniť jej finančnú situáciu a zadlžiť ju z dôvodu nárokovania si predimenzovanej odplaty za spoluvlastnícky podiel protistrany vrátane trov konania, keďže priznanie/nepriznanie náhrady trov konania je výlučne v právomoci príslušných súdov, a to najmä v tom prípade, keď sťažovateľka neporušila žiadnu právnu povinnosť a stala sa žalovanou stranou len zo subjektívnych a neodôvodnených dôvodov na strane žalobkyne, pričom súd ani nepovažoval za dôležité objasniť dôvodnosť iniciovania konania o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva zo strany žalobkyne.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

27. Podľa § 181 ods. 1 písm. k) zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov výkon súdnictva, všetky práva a povinnosti vrátane správy majetku štátu, práv a povinností z pracovnoprávných vzťahov a štátnozamestnaneckých vzťahov a iných právnych vzťahov a práv a povinností z osobitných vzťahov sudcov a prísediacich z radov občanov k štátu prechádzajú od 1. júna 2023 z Okresného súdu Svidník na Okresný súd Bardejov.

28. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

29. Predmetom konania o ústavnej sťažnosti je preskúmanie opodstatnenosti argumentácie, ktorou sťažovateľka namieta, že napadnutým rozhodnutím okresného súdu, ktorým bol schválený zmier, boli porušené jej označené práva. Napadnuté rozhodnutie sťažovateľka považuje za arbitrárne a nepreskúmateľné z dôvodu, že okresný súd pristupoval formalisticky pri hodnotení predpokladov,

za ktorých je možné schváliť zmier, ktorým bolo zrušené podielové spoluvlastníctvo žalobkyne a sťažovateľky k nehnuteľnostiam a výlučným vlastníkom nehnuteľností sa stala žalobkyňa bez povinnosti vyplatiť sťažovateľke náhradu za jej spoluvlastnícky podiel.

30. Ústavný súd prioritne uvádza, že nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov (I. ÚS 31/05). Skutkový stav a právne závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by prijaté právne závery boli so zreteľom na skutkový stav arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neudržateľné (podobne aj IV. ÚS 43/04).

31. Ústavný súd k vzťahu medzi čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už judikoval, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

32. Ústavný súd teda skúmal, či sa okresný súd odchýlil od prípustného výkladu aplikovaných právnych noriem, a pristúpil k preskúmaniu zlučiteľnosti napadnutého uznesenia okresného súdu č. k. SK-3C/46/2020-287 z 21. júna 2023 s ústavou a dohovorom.

33. Z výrokovej časti napadnutého uznesenia okresného súdu vyplýva, že okresný súd schválil zmier, ktorého podstatou bolo zrušenie podielového spoluvlastníctva žalobkyne a sťažovateľky k nehnuteľnostiam a výlučným vlastníkom nehnuteľností sa stala žalobkyňa bez povinnosti vyplatiť žalovanej náhradu za jej spoluvlastnícky podiel.

34. Z napadnutého uznesenia okresného súdu vyplýva, že pred otvorením pojednávania nariadeného na 21. jún 2023 strany sporu pred súdom uzavreli zmier v znení uvedenom vo výrokovej časti napadnutého uznesenia a navrhli takto uzavretý zmier schváliť (bod 5 odôvodnenia).

35. Ústavný súd konštatuje, že v sporovom konaní je preferovaným spôsobom riešenia právneho konfliktu zmierlivé riešenie právnej veci, a teda dohoda sporových strán. Súd je povinný za každých okolností uskutočniť zmierovacie konanie v tom zmysle, aby sa spor medzi stranami vyriešil zmierlivo. Základom zmieru je hmotnoprávna dohoda (zmluva) sporových strán. Schvaľovanie zmieru nie je rozhodovaním súdu vo veci samej. Súd neschváli dohodu sporových strán v prípade, ak dohoda odporuje hmotnému právu. Súd posudzuje výlučne toto kritérium. Neposudzuje výhodnosť či nevýhodnosť uzavretej dohody. Súd schvaľuje zmier uznesením, proti ktorému odvolanie nie je prípustné. Ak sa zmier schvaľuje v priebehu pojednávania, zápisnicu podpisujú i všetky prítomné subjekty konania (ŠTEVČEK, M., FICOVÁ, S., BARICOVÁ, J., MESIARKINOVÁ, S., BAJÁNKOVÁ, J., TOMAŠOVIČ, M. a kol. *Civilný sporový poriadok. Komentár*. Praha : C. H. Beck, s. 557 a nasl.).

36. V súvislosti so sťažovateľkou naformulovanými námietkami arbitrárnosti atakujúcimi napadnuté uznesenie okresného súdu, ktorým bol schválený zmier, ústavný súd uvádza, že arbitrárnosť a zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí všeobecných súdov sú najčastejšie dané rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prerokúvaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Uvedené nedostatky

prítom musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 ústavy.

37. Po preskúmaní relevantných častí napadnutého uznesenia okresného súdu ústavný súd konštatuje, že nedostatky ústavnoprávnej relevancie vo veci sťažovateľky nezistil. Ústavný súd považuje schválenie zmiernu napadnutým uznesením okresného súdu za ústavne udržateľné.

38. Ústavný súd si v predmetnej právnej veci vyžiadal spis okresného súdu. Zo zápisnice o pojednávaní z 21. júna 2023 ústavný súd zistil, že pri uzatváraní zmiernu bola prítomná žalobkyňa, jej právny zástupca a právny zástupca sťažovateľky. Sťažovateľka nebola prítomná. Na strane 6 zápisnice (č. l. 283) sa uvádza, že strany uzatvárajú zmier. Ústavný súd konštatuje, že znenie zmiernu uvedené v zápisnici je identické s tým, ktoré schválil okresný súd a ktoré sa premietlo do výrokovej časti napadnutého uznesenia. Na tej istej strane zápisnice je pod uzavretým zmiernu podpísaná žalobkyňa, jej právny zástupca, ako aj právny zástupca sťažovateľky. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka bola pri uzavretí zmiernu riadne právne zastúpená a aj keď nebola prítomná na pojednávaní, právny zástupca bol oprávnený na uzavretie zmiernu. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka ani nenamietala skutočnosť, že by jej právny zástupca nebol oprávnený uzavrieť zmier. Zo zápisnice ani z nahrávok, ktoré sťažovateľka predložila ústavnému súdu, nevyplýva, že by došlo k uvedeniu sťažovateľky, resp. jej právneho zástupcu do omylu. Obidve strany (žalobkyňa aj sťažovateľka zastúpená právnym zástupcom) slobodne uzavreli zmier. Keby to tak nebolo, kvalifikovaný právny zástupca sťažovateľky by nepochybne nesúhlasil s uzavretím dohody medzi sporovými stranami a trval by na ďalšom pokračovaní v začatom sporovom konaní, smerujúc k vydaniu rozhodnutia súdu vo veci samej. Ústavný súd dodáva, že uzavretie zmiernu v konaní o vyporiadanie podielového spoluvlastníctva nie je v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi, keďže podielové spoluvlastníctvo je možné zrušiť a vyporiadať aj dohodou. Taktiež nie je v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi, ak celý podiel na základe dohody predchádzajúcej schválenému zmiernu nadobudol jeden zo spoluvlastníkov bez povinnosti vyplatiť náhradu za spoluvlastnícky podiel druhému spoluvlastníkovi a ak si každá zo strán zmiernu znáša svoje trovy konania sama.

39. Námietky sťažovateľky, že podaná žaloba o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva bola zneužitím práva, resp. v rozpore s dobrými mravmi, keďže sa žalobkyňa žalobou domáhala vyplatenia náhrady za spoluvlastnícky podiel aj napriek neexistencii reálneho záujemcu o kúpu nehnuteľností, a že schválený zmier je v rozpore s princípom právnej istoty a nepredstavuje spravodlivé riešenie veci, neobstoja vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľka bola zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom, ktorý zmier dobrovoľne uzavrel, s jeho znením súhlasil a na znak súhlasu pripojil svoj podpis v predmetnej zápisnici. Sťažovateľka je viazaná zmiernu, ktorý uzavrel jej právny zástupca. V prípade uzavretia zmiernu, ktorého obsahom je zrušenie podielového spoluvlastníctva, nie je súd povinný skúmať, či existoval alebo nie reálny záujemca o kúpu predmetných nehnuteľností. Pre uzavretie zmiernu ani nebolo potrebné preukazovať existenciu závažných dôvodov na zrušenie podielového spoluvlastníctva. Spôsob vyporiadania podielového spoluvlastníctva, ktorý je predmetom schváleného zmiernu, nie je v rozpore so všeobecne záväznými predpismi. Súd pri schvaľovaní zmiernu nemá posudzovať výhodnosť či nevýhodnosť uzavretej dohody (ktorá bola dobrovoľným dvojstranným právnym úkonom obidvoch strán sporu), pretože by tým porušil princíp rovnosti zbraní. Uznesenie, ktorým okresný súd schválil zmier, považuje ústavný súd za ústavne udržateľné.

40. Ústavný súd uzatvára, že v posudzovanej veci nezistil, že by napadnutým rozhodnutím okresného súdu došlo k porušeniu označených práv sťažovateľky. Z napadnutého rozhodnutia vyplýva, že okresný súd sa vysporiadal so skutočnosťou, či je uzavretý zmier v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nevyplýva jednostrannosť ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. K porušeniu označených práv sťažovateľky nedošlo z dôvodu, že predpoklady, za ktorých súd zmier schvaľoval, posúdil okresný súd materiálnym spôsobom, teda podľa ich skutočného obsahu, z čoho vyvodil, že zmier nie je v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi, a preto zmier schválil.

41. Na základe dosiaľ uvedeného ústavný súd konštatuje, že okresný súd primeraným spôsobom vysvetlil podstatu právnej úpravy aplikovanej v danej veci. Ústavne konformným spôsobom rozhodol o schválení zmiernu, pričom jeho úvahy vyplývajúce z napadnutého rozhodnutia rešpektovali zákonné limity. Odôvodnenie obsiahnuté v napadnutom rozhodnutí okresného súdu preto možno považovať za ústavne akceptovateľné. Ústavný súd preto nezistil v skutkových a právnych záveroch napadnutého rozhodnutia okresného súdu nič, čo by nasvedčovalo jeho arbitrárnosti alebo ústavnej neakceptovateľnosti, pre ktoré by mohlo byť považované za ústavne nekonformné.

42. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

43. Okresný súd ústavne konformným a akceptovateľným spôsobom dospel k záveru, že zmier nie je v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi, pričom vyčerpávajúcim spôsobom vysvetlil dôvody, ktoré viedli k tomuto záveru. Tento názor nebol ústavným súdom vyhodnotený ako svojvoľný (a teda ústavne neudržateľný), preto absentuje akákoľvek príčinná súvislosť medzi uznesením okresného súdu a označenými právami sťažovateľky.

44. K namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ústavy je potrebné uviesť, že sťažovateľka namietala jeho porušenie v spojení s namietaným porušením jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru alebo v nadväznosti na toto porušenie. Keďže ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade nedošlo k porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, nemohlo dôjsť ani k porušeniu tohto sťažovateľkou označeného práva hmotného charakteru.

45. Pretože v danom prípade okresný súd pri svojom rozhodovaní nevybočil z existujúceho rámca platných a účinných právnych predpisov a svoje závery dostatočným spôsobom odôvodnil, ústavný súd dospel k záveru, že sťažovateľkou uplatnené námietky atakujúce arbitrárnosť napadnutého rozhodnutia sú zjavne neopodstatnené, teda nesignalizujú existenciu príčinnej súvislosti s možným porušením jej práv podľa ústavy a dohovoru. Z uvedených dôvodov ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

46. Vzhľadom na to, že ústavný súd konštatoval zjavnú neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti, ostatnými návrhmi obsiahnutými v ústavnej sťažnosti (zrušenie napadnutého rozhodnutia a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia a náhrady trov konania) sa už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. apríla 2024

Libor Duľa
predseda senátu